

Gdańsk, 29 kwietnia 2024

dr hab. Łucja Bieleninik, prof. UG
Instytut Psychologii WNS
Uniwersytetu Gdańskiego

Recenzja osiągnięć naukowych dra Sławomira Jabłońskiego odpowiadających treści art. 221 ust. 5 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742), stanowiących podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Opinię opracowano w odpowiedzi na Uchwałę Rady Dyscypliny Psychologia Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu nr 8/2024 z dnia 05.03.2024 r.

1. Informacje ogólne

Doktor Sławomir Jabłoński ukończył studia magisterskie w zakresie psychologii w Instytucie Psychologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (1997). Tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie psychologii uzyskał w 2002 również w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Na przestrzeni lat dr Jabłoński pracował w różnych instytucjach (np. w roku akademickim 1999/2000 pracował jako wykładowca w Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, natomiast w latach 1999-2014 w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie oraz Oddziałach Zamiejscowych SWPS we Wrocławiu i Poznaniu). Od wielu lat Habilitant związany jest zawodowo z macierzystą uczelnią, gdzie początkowo był zatrudniony jako adiunkt (2002-2018), od 2019 w połowie wymiaru godzin jako starszy wykładowca.

2. Ocena osiągnięcia naukowego wskazanego we wniosku (stanowiącego znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej)

a. Charakterystyka formalna

Jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Jabłoński wskazuje monografię naukową pt. „Rozwój kontroli przez hamowanie w okresie dzieciństwa” wydaną przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w 2023 roku (objętość 281 stron, 15,5 ark. wyd.).

W przedstawionej do recenzji dokumentacji dorobku brakuje mi osobiście właściwie postawionego tytułu osiągnięcia naukowego. W moim przekonaniu nie powinno ono ograniczać się do obszaru analiz zawartych w monografii, ale zwrócenia uwagi na wkład Habilitanta w rozwój dyscypliny.

b. Ocena merytoryczna

Analiza dorobku w sensie merytorycznym zasługuje na wysoką ocenę, ponieważ Habilitant wykazał się opanowaniem sztuki krytycznej oceny istniejącego materiału teoretycznego i empirycznego, generowania problemów naukowych ważnych teoretycznie i o dużym zastosowaniu praktycznym. Przedmiotem zainteresowania Habilitanta podejmowanego w monografii będącej podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego jest rozwój kontroli przez hamowanie. Doktor Jabłoński swoją monografię rozpoczyna od konceptualizacji rozwoju kontroli przez hamowanie w oparciu o teorię kulturowo-historycznego rozwoju funkcji psychicznych Lwa Siemionowicza Wygotskiego oraz założeń neuropsychologii Aleksandra Romanowicza Łurii powstałych w ścisłej współpracy z Wygotskim oraz analizując mózgowie podstawy dojrzałej formy kontroli przez hamowania. Podjęcie się przez Habilitanta zbadania problematyki kontroli przez hamowanie w oparciu o tezy psychologii kulturowo-historycznej Lwa Siemionowicza Wygotskiego, z pewnością zasługuje na uznanie. Zainteresowanie koncepcją Wygotskiego jest pokłosiem pracy zawodowej na Wydziale Psychologii i Kognitywistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie zgodnie z tradycją podejmuje się myśli Wygotskiego we współczesnych problemach z zakresu psychologii rozwoju i edukacji. Habilitant był również zaangażowany w działalność Koła Naukowego *Wokół Lwa Wygotskiego* w trakcie studiów magisterskich oraz partycypował w wydaniu zbioru polskich przekładów prac tego autora pod redakcją Anny Brzezińskiej i Marty Marchow. W monografii doktor Jabłoński formułuje autorską definicję kontroli przez hamowanie, przyczynając się tym samym do wypełnienia luki związanej z brakiem koncepcji w literaturze przedmiotu. Hamowanie według Habilitanta to zdolność do modulacji hamowania procesów nawykowego reagowania i zwiększania bądź zmniejszania stopnia ich wpływu na zachowanie odpowiednio do wzbudzonego przez osobę motywu i celu, a także odpowiednio do etapu formułowania ostatecznej reakcji. Wyżej przytoczona koncepcja kontroli przez hamowanie była punktem odniesienia do analizy możliwości pomiaru tej funkcji na podstawie danych zebranych wcześniej w innym projekcie i uzupełnionym o nowe dane. Źródła wtórne (tzw. *secondary data*), które wcześniej nie zostały wykorzystane pod kątem

konkretnego problemu badawczego są często wykorzystywane w badaniach naukowych, jako źródło informacji.

Dojrzałość badawcza Habilitanta wyraża się w wysokiej erudycji, zdolności formułowania problemów ważnych, empirycznej ich weryfikacji, przyznawaniu się do ograniczeń swoich badań oraz wizji ich zastosowania w praktyce. Głównym celem projektu opisanego w monografii jest nie tylko sama konceptualizacja, ale także wstępna weryfikacja empiryczna wybranych założeń koncepcji rozwoju kontroli przez hamowanie w okresie dzieciństwa z uwzględnieniem trzech aspektów: (1) sprawności kontroli przez hamowanie, (2) oceny uwarunkowań kontroli przez hamowanie oraz (3) określenie znaczenia sprawności kontroli przez hamowanie w aspekcie osiągnięć szkolnych. Sprawność kontroli przez hamowanie badana była przez Sortowanie Kart dla Dzieci (SKD) i Baterię do Oceny Czytania i Pisanej (BCP), które to narzędzia są wynikiem współpracy Habilitanta w ramach projektu dotyczącego konstrukcji narzędzi do psychologicznej diagnozy gotowości szkolnej uczenia się dzieci w wieku 3 do 11 lat i realizowanego w Instytucie Psychologii UAM.

Pierwsza analiza poświęcona była zagadnieniu w jaki sposób sprawność kontroli przez hamowanie różnicuje dzieci w wieku od 3 do 11 lat. Zgodnie z przewidywaniem sprawność rozwoju hamowania przechodzi dwa kluczowe przeobrażenia na przełomie okresu dzieciństwa środkowego i późnego. Otrzymane wyniki wskazują na rozluźnienie związków kontroli przez hamowanie z polem percepcyjnym, a także pojawienie się możliwości jej reaktywnego uruchamiania ze względu na utrzymywany w pamięci cel działania. Druga analiza o charakterze eksploracyjnym weryfikowała, czy narzędzie przeznaczone do pomiaru sprawności kontroli przez hamowanie mierzy różne konstrukty w zależności od wieku badanych dzieci. Analiza sprawności reaktywnej kontroli przez hamowanie mierzona dwoma niezależnymi narzędziami (SKD i BCP) wskazuje przeciwne konkluzje.

Drugi aspekt weryfikacji koncepcji dotyczył uwarunkowania sprawności kontroli przez hamowanie. Zgodnie z założeniem, że rozwój kontroli przez hamowanie podlega jednocześnie wpływom biologicznym i historycznie ukształtowanym wpływom społeczeństwa Habilitant weryfikował w jaki sposób wiek, płeć i inteligencja płynna (jako cechy silnie powiązane z dojrzewaniem organizmu) oraz poziom wykształcenia rodziców i okres edukacji (jako cechy środowiskowe) różnicują dzieci z badanej próby pod względem sprawności kontroli przez hamowanie. Wyniki analiz potwierdziły związki kontroli przez hamowanie z uwarunkowaniami biologicznymi (takimi jak płeć i inteligencja płynna), ale nie z uwarunkowaniami środowiskowymi, co wskazuje, że

wyniki w ramach projektu nie przyniosły potwierdzenia wszystkich założeń teoretycznych koncepcji tych związków.

Trzeci aspekt projektu związany jest z oceną znaczenia sprawności kontroli przez hamowanie dla osiągnięć szkolnych, który mierzony był przez Badania Kompetencji Trzecioklasistów przeprowadzone w 2015 i 2016 roku przez Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie w ramach projektu systemowego *Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego*. Pomiar osiągnięć szkolnych został dokonany 2 lub 3 lata później niż pomiar kontroli przez hamowanie. Przedstawione wyniki częściowo potwierdzają hipotezę dotyczącą znaczenia kontroli przez hamowanie w rozwoju dzieci jako predyktor osiągnięć szkolnych.

Podsumowując, dorobek badawczy można zaliczyć do badań podstawowych oraz stosowanych. Kontrola przez hamowanie jest ujmowana jako jedna z najwcześniej rozwijających się funkcji wykonawczych, która jest także predyktorem prawidłowego lub zaburzonego rozwoju człowieka. Funkcje te zaangażowane są w świadomą kontrolę myśli i działań, które odpowiadają za ukierunkowane na cel zachowanie. Funkcje wykonawcze są niezbędne z punktu widzenia takich umiejętności, jak: powstrzymanie się od odruchowych bądź impulsywnych reakcji, rozwiązywanie problemów, planowanie czynności i ich inicjowanie wraz z elastyczną realizacją. Ponieważ funkcje wykonawcze stanowią podstawę dla wykształcenia się kluczowych kompetencji związanych z podjęciem nauki w szkole, analiza empiryczna zaproponowanego modelu teoretycznego jest niezwykle istotna. Obniżenie sprawności wykonawczych towarzyszy takim zaburzeniom, jak m.in.: zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi (ADHD), zaburzenia zachowania, czy specyficzne trudności w uczeniu się. Doktor Jabłoński wnosi wiele nowych danych do stworzenia pełniejszego obrazu mechanizmów związanych z kontrolą przez hamowanie, chociażby proponując autorską koncepcję dynamiki rozwoju kontroli przez hamowanie w okresie dzieciństwa, pierwszy raz opartą na psychologii kulturowo-historycznej Wygotskiego, czy analizując wybrane problemy pomiaru rozwoju kontroli przez hamowanie. Niewątpliwym atutem empirycznej weryfikacji koncepcji jest zróżnicowanie mechanizmów leżących u podstaw kontroli przez hamowanie w poszczególnych okresach i etapach rozwoju uwzględniając środkowe i późne dzieciństwo. Bez wątplenia uzyskane dane będą punktem wyjścia przyszłych projektów badawczych typowego i atypowego rozwoju kontroli przez hamowanie.

3. Pozostały dorobek naukowy

3.1. Publikacje naukowe nie wskazane we wniosku, ale stanowiącego znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej

Zainteresowania badawcze Habilitanta dotyczą przede wszystkim rozwoju człowieka w okresie dzieciństwa włączając rozwój funkcji wykonawczych, a także psychologii edukacji. Nie wyczerpuje to jednak zestawu zagadnień, jakie w swojej pracy naukowej podejmował dr Jabłoński, gdyż Habilitant publikuje prace naukowe związane z rozwojem mowy, umiejętnościami czytania i pisania, ale z pewnością te wątki można uznać za wiodące. Z uwagi na to, że przedłożone do oceny w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego mogą, ale nie muszą powstać ani zostać opublikowane po uzyskaniu stopnia doktora, po dokładnym zapoznaniu się z dorobkiem naukowym (także z przesłanymi najważniejszymi publikacjami), moim zdaniem można wskazać trzy główne osiągnięcia naukowe doktora Jabłońskiego:

(1) Konceptualizację rozwoju kontroli przez hamowanie wraz ze wstępną empiryczną weryfikacją wybranych tez powstałej teorii zawarte w monografii naukowej pt. „Rozwój kontroli przez hamowanie w okresie dzieciństwa” z indywidualnym wkładem Habilitanta wydaną przez Wydawnictwo Naukowe UAM.

(2) Konceptualizację rozwoju umiejętności czytania i pisania opartego na teorii kulturowo-historycznej Lwa S. Wygotskiego [*Jabłoński, S. (2002). Written speech development: a cultural-historical approach to the process of reading and writing ability acquisition. Psychology of Language and Communication, 6(2), 53-64.*], ale także empiryczna weryfikacja autorskiego modelu [*Jabłoński, S. (2003). Rozwój mowy pisanej u dzieci w wieku 3 do 11 lat. Czasopismo Psychologiczne, 2, 219-230*]. Celem procedury badawczej było sprawdzenie czy w rozwoju mowy pisanej można wyodrębnić trzy (z czterech opisywanych w modelu) następujące stadia: „naiwne”, zewnętrzne i wewnętrzne oraz czy sposób organizacji systemu psychicznego stanowi istotną determinantę rozwoju mowy pisanej. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt wyboru próby badawczej w liczbie 400 osób, które pozwoliły wyodrębnić 8 zasadniczych grup wiekowych (rocznych) o stosunkowo równomiernym rozkładzie liczebności dzieci urodzonych w poszczególnych kwartałach roku. Założone cele nie tylko zostały potwierdzone empirycznie, ale także proces diagnozowania umiejętności czytania i pisania zyskuje punkt odniesienia w postaci opisanej w modelu „normy rozwojowej”. Habilitant przedstawił w pracy koncepcję, która przyczynia się do optymalizowania warunków kształcenia umiejętności czytania i pisania oraz podejmowania działań

interwencyjnych/terapeutycznych przyczyniających się do minimalizacji wystąpienia poważnych trudności w czytaniu i pisaniu.

(3) konstrukcja narzędzi do psychologicznej diagnozy gotowości szkolonej uczenia się dzieci w wieku 3 do 11 roku życia w ramach projektu finansowanego przez MNiSW i NCN (nr rej. N N106 047839) i zrealizowanego w latach 2010-2014 w Instytucie Psychologii UAM. Projekt ten realizowany był we współautorstwie z prof. dr hab. Anną Brzezińską (UAM), dr Izabelą Kaczmarek (Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu), dr Katarzyną Kaliszewską-Czeremską (UAM) oraz dr Pawłem Kleka (UAM). Projekt ten dotyczył konstrukcji oryginalnego narzędzia pomiaru mowy pisanej, czyli prac przeprowadzonych w ramach projektu doktorskiego dra Jabłońskiego i rozwijanych także później. Efektem współpracy było stworzenie metod badania funkcji wykonawczych u dzieci: Sortowanie Kart dla Dzieci u dzieci między 3. a 11. rokiem życia, ze szczególnym uwzględnieniem procesów kontroli hamowania oraz Baterii do Oceny Czytania i Pisanej, do pomiaru mowy pisanej, czyli sprawności subsystemu psychicznego powstającego podczas nauki pisania i czytania. Wyniki dotyczące powstania tych narzędzi zostały opublikowane m.in. w Polskim Forum Psychologicznym we współautorstwie w 2015 roku [*Pomiar rozwoju mowy pisanej jako nowa propozycja oceny poziomu umiejętności czytania i pisania u dzieci w wieku 3-11 lat doi: 10.14656/PFP20150306*] czy czasopiśmie Edukacja. Studia. Badania. Innowacje również we współautorstwie w 2012 [*Pomiar kontroli hamowania testem sortowania kart dla dzieci., 1(117), 44-60*]. Narzędzia te z powodzeniem mogą być rekomendowane w funkcjonalnej diagnozie gotowości szkolnej, czy diagnostyce zaburzeń neurorozwojowych, w których trudności w hamowaniu stanowią osiowy symptom.

Poza monografią przedstawioną jako podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Jabłoński jest autorem i współautorem licznych recenzowanych prac naukowych. Habilitant w okresie przed uzyskaniem stopnia doktora opublikował jedną monografię (Wyd. Fundacji Humaniora), trzy rozdziały w pracach zbiorowych (Wyd. Akademii Bydgoskiej Kazimierza Wielkiego, Wyd. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego) i dwa artykuły naukowe w recenzowanych czasopismach naukowych (*Forum Oświatowe, Psychology of Language and Communication* wydawane przez Instytut Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego). Z materiału zebranego po doktoracie dr Jabłoński opracował/współpracował 6 rozdziałów w pracach zbiorowych (krajowe wydawnictwa akademickie, Wyd. Naukowe Scholar, Wyd. Fundacji Humaniora) i współredagował 6 monografii zbiorowych. W latach 2003-2018 był autorem

lub współautorem 18 artykułów w recenzowanych czasopismach naukowych, z których aż 12 zostało opublikowanych w polskich czasopismach. Prace opublikowane na podstawie materiału zebranego po doktoracie ukazały się m.in.: *Psychology of Language and Communication*, *Journal of Relationships Research*, *Acta Neuropsychologica*, *Polskie Forum Psychologiczne*, *International Journal of Arts and Sciences*, *L1-Educational Studies in Language and Literature*. Zestawienie liczbowe publikacji przedstawia poniższa tabela.

	okres przed uzyskaniem stopnia doktora	okres po uzyskaniem stopnia doktora	W tym prace pierwszoautorskie Habilitanta
Rozdziały w monografiach naukowych	3	6	5
Artykuły w czasopismach naukowych	2	18	9
Monografie	1	5	1

Podsumowując, wśród publikacji Habilitanta są prace oryginalne, które stanowią dość skromny wkład w rozwój dyscypliny. Ogólnie, w bazie Scopus dr Jabłoński ma 6 publikacji, cytowanych w sumie 25 razy (index h = 2). W chwili sporządzania recenzji najczęściej cytowaną publikacją naukową w bazie Scopus jest wielopautorska publikacja przeglądowa (2017, *Journal of Relationships Research*) – 13 cytowań oraz jednoautorski artykuł naukowy (2013, *L1 Educational Studies in Language and Literature*) – 9 cytowań, co świadczy, że obie pozycje znalazły dość żywy odbiór w środowisku naukowym. Analiza cytowań w bazie Scopus wskazuje, że inne prace Habilitanta nie są zbyt często cytowane przez autorów znajdujących się w tej bazie, np. Kaczmarek, Jabłoński, Steinborn (2016, *Acta Neuropsychologica*) – 2 cytowania; Kaczmarek, Jabłoński, Kleka, Steinborn (2018, *Psychology of Language and Communication*) – 1 cytowanie, Jabłoński (2017, *L1 Educational Studies in Language and Literature*) - 1 cytowanie. Chociaż o wartości naukowej osiągnięcia nie decydują wskaźniki bibliometryczne ani żadne inne parametry „naukometryczne”, to bez wątplenia są one wskaźnikiem rozpoznawalności.

Liczba wystąpień konferencyjnych, zarówno w ramach konferencji krajowych (41), jak i międzynarodowych (9) wskazuje na dużą aktywność Habilitanta. Zestawienie liczbowe aktywności wystąpień na krajowych przedstawia poniższa tabela.

	okres przed uzyskaniem stopnia doktora	okres po uzyskaniu stopnia doktora
Postery	3	4
Referaty	3	27
Wykłady i referaty zaproszone (plenarne)		4

3.2. Ocena aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej

Biorąc pod uwagę aktywność naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej warto zwrócić uwagę na współpracę Habilitanta z Instytutem Badań Edukacyjnych w Warszawie, gdzie pełnił rolę eksperta zewnętrznego. Owocem współpracy było współautorstwo pięciu opracowań zamówionych w ramach projektu systemowego nt. *Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego* (Entuzjaści Edukacji) współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanego w latach 2010-2015.

Dodatkowo doktor Jabłoński jest współautorem czterech opracowań nt. Ogólnopolskiego badania sytuacji, potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych (w ramach projektu systemowego EFS/PFRON/SWPS nr WND-POKL-01.03.06-00-041/08) realizowanego w latach 2008-2010 w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie.

3.3. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę

Chociaż w świetle *Ustawy* działalność dydaktyczna, ekspercka, popularyzatorska i organizacyjna nie stanowią warunku otrzymania stopnia doktora habilitowanego, w mojej ocenie, elementy te powinny być brane pod uwagę przy całościowej ocenie kandydata ubiegającego się o status samodzielnego pracownika naukowego.

Doktor Jabłoński jest również zaangażowanym dydaktykiem (kierownik i współautor programów wielu przedmiotów związanych z psychologią rozwojową i psychologią ogólną), który na przestrzeni lat podnosił swoje kwalifikacje dydaktyczne uczestnicząc w licznych szkoleniach i warsztatach. Działalność dydaktyczną prowadził na trzech uczelniach: w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza (od 1997 roku), w Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika w Toruniu (w roku akademickim 1999/2000) oraz w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie oraz Oddziały Zamiejscowe

SWPS we Wrocławiu i Poznaniu (w latach 1999-2014). W 2011 roku został laureatem nagrody zespołowej II stopnia za osiągnięcia w pracy dydaktycznej przyznanej przez JM Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Habilitant na przestrzeni lat podejmował liczne zadania organizacyjne (m.in. przewodniczący komitetu organizacyjnego międzynarodowej konferencji nt. *Challenges of Child Neuropsychology* (w 2022 roku) i działania na rzecz środowiska akademickiego (m.in. od 2005 jest opiekunem Koła Naukowego „Bliżej Neuropsychologii”; był opiekunem roku studentów psychologii, konsultantem/tutorem Procesu Studiowania dla Studentów; od 2019 r. - członek Wydziałowej Komisji Erasmus; organizator i współorganizator wyjazdów międzyuczelnianych dla studentów i szkoleń dla kadry nauczycielskiej i studentów, w latach 2012-2017 sprawował nadzór pedagogiczny nad doktorantami w Instytucie Psychologii). Habilitant uzyskał także finansowanie praktyk studenckich przez Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej (DAAD) na udział grupy studentów niemieckich w zajęciach nt. *Sztuczne życie i sztuczna inteligencja zorganizowanych* w Instytucie Psychologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz udział grupy studentów polskich w zajęciach nt. *Podstawy neuroobrazowania procesów poznawczych z wykorzystaniem potencjałów wywołanych* zorganizowanych w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Humboldta w Berlinie.

Na przestrzeni lat dr Jabłoński pełnił różne funkcje w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (m.in. Pełnomocnik Dyrektora Instytutu Psychologii ds. Studiów Niestacjonarnych; Pełnomocnik Dziekana Wydziału Psychologii i Kognitywistyki UAM ds. Studiów Niestacjonarnych z Psychologii, członek Rady Wydziału Nauk Społecznych i Rady Instytutu Psychologii, czy członek Rady Programowej Instytutu Psychologii) oraz w innych instytucjach (np. sekretarz Social and Emotional Learning Interest Group przy International School Psychology Association, członek rady redakcyjnej *Recoletos Multidisciplinary Research Journal* i członek rady redakcyjnej *L1-Educational Studies in Language and Literature*).

Habilitant ma także niemałe doświadczenie związane z działalnością recenzyjną, od 2013 do 2023 przedstawił 42 potwierdzone recenzje. Biorąc pod uwagę kształcenie kadry naukowej, to doktor Jabłoński pełni także rolę promotora pomocniczego (od 2020 roku) rozprawy doktorskiej Magdaleny Hardt pt. *Hamowanie reakcji u niemowląt a jakość interakcji matka-dziecko* na Wydziale Psychologii i Kognitywistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Z dużym zaangażowaniem dr Jabłoński popularyzuje wiedzę z psychologii edukacji, m.in. poprzez liczne wykłady dla Rad Pedagogicznych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, zajęcia

psychoedukacyjne dla nauczycieli i doradców metodycznych, czy wykłady i prezentacje będących rezultatem projektu edukacyjno-szkoleniowego realizowanego we współpracy z Wielkopolskim Kuratorium Oświaty w latach 2013-2015.

W ramach współpracy z sektorem gospodarczym, Habilitant wskazuje trzy osiągnięcia: przygotowanie założeń projektu wydania metody badania dzieci pt. *Sortowanie Kart dla Dzieci* (Wydawnictwo Szkolne PWN w Warszawie, 2016), które w 2018 roku zostały wydane przez Pracownię Testów Psychologicznych i Pedagogicznych w Gdańsku (we współautorstwie z Izabelą Kaczmarek i Pawłem Kleka). Trzecim osiągnięciem jest organizacja szkolenia dla pracowników i studentów Wydziału Psychologii i Kognitywistyki UAM w Poznaniu nt. *Administrowanie elektronicznymi kwestionariuszami Baterii Diagmatic* w dniu 01.07.2022 w Poznaniu.

4. Konkluzja

Podsumowując osiągnięcia naukowe i inne dokonania Pana doktora Sławomira Jabłońskiego, uważam iż **przedstawione osiągnięcia są minimalnym, ale wystarczającym uzasadnieniem dla nadania stopnia doktora habilitowanego z uwagi na znaczny wkład w dyscyplinę, zgodnie z kryteriami zawartymi w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r., „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.)**. Pozytywną konkluzję formułuję z pewnym wahaniem, ze względu na wskazanie jedynie monografii jako podstawy stanowiącej wkład kandydata w rozwój danej dyscypliny.

Lucja Bieleninik